

въ гр. Видинъ, като си образува дружество и почна да издава свой вестникъ — *„Вестникъ на учителското дружество“*. Още въ 1 брой дружеството пише, че започва да издава свой вестникъ *„съ желание да спомогне, колкото може за по-скорошното материално подобрене въ положението на народния учител, а заедно съ това да спомогне и за напредъка на народното образование у насъ“*. Въ сѣщия брой намираме формирана целта на вестника още и по следния начинъ: „той ще се занимава съ лошото положение на народния учител у насъ и въ свръзка съ това и за неуспѣхитѣ на народното образование въ отечеството ни, отъ една страна; отъ друга — съ обяснение високото значение на народния учител въ напредъка на народното образование въ обществения и духовенъ животъ на нашия народъ; отъ трета — да представи сръдства, съ които може да се постигне подобрене въ положението на народния учител и народното образование; най-подиръ, целта на вестника ни е да представи и практически сръдства, съ които учителитѣ могатъ да се съюзятъ за общи действия въ гореказаното направление“.

Видинското дружество, съ своя вестникъ, се яви да отговори на онѣзи неблагоприятни условия, които гнетѣха учителството; дири сръдства да ги преодолѣе и препоръчва да се основатъ дружества, които да се съединятъ въ единъ общъ сюзъ, който „да освѣтли обществото за високото предназначение на народното образование за благоденствието на народа“. Ясно е, че идеята за сдружаване бѣ почнала да зрѣе, макаръ и обвита въ голѣма народническа мъгла. Сѣщото дружество издава по онова време и едно отворено писмо до учителството и го кани да последва неговия примеръ. Неговото ехо не остана безъ отзивъ. Изникватъ учителски дружества въ Търново, Шуменъ, Добричъ, Котелъ, Пирдопъ и др., които си поставятъ целъ, като тази на видинци. Характерното при наченкитѣ на учителското сдружаване е, че истинскиятъ мотивъ — материалната мизерия и избавлението отъ нея, се обвива въ идеологическа, въ народническа форма. Въ сѣщия духъ бѣ и заявлението, отправено и подписано отъ 2650 народни учители до VII Обикновено народно събрание презъ 1893 год. Тѣ се радваха отъ приемането на Живковия законъ по народната просвѣта *„не толкова за себе си, колкото за доброто и благото на народа“*.

Тѣзи наченки на учителско сдружаване, обаче, скоро замръха: нѣмаше онзи циментъ — *еднаквостта въ служебното положение и еднаквостта на интереситѣ*, който е необходимъ да свърже индивидитѣ въ една организация, която съ общитѣ си усилия да се противопостави на общитѣ пречки. Въ всѣка община заплатитѣ бѣха различни, господаритѣ — много, липсваше и квалификацията на учителския трудъ. Учителъ можеше да стане всѣки, който „имаше гаци и може да драци“. Естествено, една професия, каквато бѣше учителството презъ 80-тѣ години следъ освобождението на България, безъ опредѣленъ и общъ господаръ, на която работното време, нормата на заплатата ѝ, задълженията и правата ѝ, подготовката и ценза ѝ, уславянето, уволнението и назначението не сж общи за масата ѝ, не може да има назрѣли и общи интереси, задоволяването на които